

PROGRAM PROFILAKTYKI 2016/2017

**ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH
im. Jana Pawła II
*w Staszowie***

CEL PROGRAMU: *promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami, tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.*

Autorzy:
*Marta Olczak
Kamila Szewczyk
Katarzyna Anioł*

ROK SZKOLNY 2016/2017
PODSTAWY PRAWNE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
PODEJMOWANYCH W SZKOLE

Akty prawne obowiązujące przy konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Art. 72 ust. 1: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”.

2. Konwencja o Prawach Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.)

Art. 3 ust. 1: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez polityczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”.

Art. 19 ust. 1: „Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku”.

Art. 33: „Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie odpowiedzialne kroki, w tym środki ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych, oraz w celu zapobiegania wykorzystaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi”.

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 r. Nr 977 z późn. zm.)

„Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;*
- 2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;*
- 3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.*

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela”.

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 0 poz. 532)

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485 z późn. zm.)

6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230 z późn. zm.)

7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr10, poz. 55).
8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014r. poz.382 z późn. zm.)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 nr 0, poz. 1249)
11. Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Staszowie

„Wychowanie dziecka to nie miła zabawa, a zadanie, w które trzeba włożyć wysiłek bezsennych nocy, kapitał ciężkich przeżyć i wiele myśli...”

Janusz Korczak

„Jak kochać dziecko. Dziecko w rodzinie”

WSTĘP

Szkolny program profilaktyki to projekt systemowych rozwiązań w środowisku szkolnym, który uzupełnia wychowanie i ukierunkowuje je na:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia;
- propagowanie i wzmacnianie czynników chroniących (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo - profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań.

Wszystkie działania profilaktyczne mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym ich elementem jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.

Program jest opracowany na podstawie diagnozy obszarów problemowych szkoły i obejmuje częściowo zakres szkolnego programu wychowawczego między innymi działania prozdrowotne, współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Staszowie jest szkołą publiczną, której organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Staszowie a organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Dnia 7 lipca 2016 r. Rada Pedagogiczna powołała nowy skład zespołu do spraw profilaktyki w składzie:

Ewa Krzystanek

Marta Olczak

Kamila Szewczyk

Katarzyna Anioł

Tomasz Brudek

W czerwcu 2016 roku wśród 100 uczniów przeprowadzono ankietę ewaluacyjną. Młodzież odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie wyraziła opinie o Programie Profilaktyki realizowanym w bieżącym roku szkolnym oraz określiła swoje potrzeby w tym zakresie. Z analizy odpowiedzi udzielonych przez respondentów wynika, że dotychczas realizowany Program Profilaktyki odpowiadał ich potrzebom i należy kontynuować podejmowane działania kładąc szczególny nacisk na:

- profilaktyka zdrowia
- bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
- planowanie kariery zawodowej
- radzenie sobie ze stresem
- choroby cywilizacyjne
- odpowiedzialność prawna nieletnich

- cyberprzemoc
- planowanie rodziny

Natomiast z rozmów przeprowadzonych z nauczycielami i rodzicami wynika, że głównymi problemami uczniów są:

- nieradzenie sobie z obowiązkami szkolnymi,
- wagary,
- brak motywacji do podnoszenia swoich umiejętności,
- nieumiejętność rozładowania własnych negatywnych emocji (agresja, stres).

Przedstawiony Program Profilaktyki jest kontynuacją programu z roku 2015/2016. Został on w niewielkim stopniu zmodyfikowany w celu dostosowania go do bieżących potrzeb. Niniejszy Program Profilaktyki jest ściśle skorelowany z Programem Wychowawczym i Planem Pracy Szkoły.

CELE PROGRAMU

- zwiększenie zakresu wiedzy uczniów na temat roli poszczególnych elementów stylu życia w profilaktyce nowotworów złośliwych poprzez zapoznanie z zaleceniami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem,
- zwiększenie zakresu wiedzy uczniów na temat wirusowego zapalenia wątroby,
- uświadomienie młodzieży skutków spożywania alkoholu, narkotyków i dopalaczy,
- wskazanie sposobów radzenia sobie z naciskami płynącymi ze strony grup rówieśniczych i reklamy
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- upowszechnianie aktywnego modelu życia i spędzania wolnego czasu bez używek, aktów agresji, przemocy,
- pomoc w rozwijaniu umiejętności społecznych,
- uczenie budowania poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych,
- troska o bezpieczeństwo ucznia,
- przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie,
- wdrażanie postaw humanitarnych w zachowaniach uczniów,
- kształtowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie.

ZADANIA DLA PROGRAMU:

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły, wolnej od zagrożeń,
- zapobieganie zagrożeniom lub ograniczenie i eliminowanie już występujących,
- wzmacnianie zachowań społecznie akceptowanych,
- informowanie uczniów, rodziców i nauczycieli o zagrożeniach oraz możliwościach ich eliminacji,
- stwarzanie na terenie szkoły warunków do pogłębiania zainteresowań,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie podstawowych umiejętności społecznych,
- kształtowanie właściwej postawy do wypełniania obowiązków szkolnych,
- aktywizowanie uczniów do działań na rzecz ochrony środowiska i społeczności lokalnej,
- pedagogizacja rodziców na temat zagrożeń jakie stwarza współczesny świat.

UCZESTNICZY PROGRAMU

Program obejmuje treści skierowane do:

- uczniów - głównych podmiotów oddziaływań. Program uwzględnia ich potrzeby oraz specyfikę okresu rozwojowego,
- rodziców - podmiotów wspomagających profilaktykę w szkole. Współtworzą program poprzez wskazywanie najistotniejszych problemów oraz uczestniczą w nim, podnosząc swoje umiejętności rodzicielskie i wychowawcze,
- nauczycieli - podmiotów i realizatorów programu. Stale podnoszą swoje kompetencje wychowawcze i interpersonalne poprzez uczestniczenie w szkoleniach i kursach oraz kontakt z najnowszą wiedzą z dziedziny psychoprofilaktyki.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- dyrektor,
- nauczyciele i wychowawcy klas,
- pedagog szkolny,
- samorząd szkolny,
- społeczność uczniowska,
- rodzice,
- instytucje pozaszkolne.

TREŚCI PROGRAMU REALIZOWANE BĘDĄ PODCZAS:

- lekcji,
- godzin wychowawczych,
- zajęć z pedagogiem,
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
- zajęć pozalekcyjnych,
- wycieczek.

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE REALIZACJE PROGRAMU

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczną w Staszowie,
- Stacja Sanitarno – Epidemiologiczną w Staszowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Staszowie,
- Komendę Powiatową Policji w Staszowie,
- Stowarzyszenie ProCivitas w Staszowie,
- Poradnia leczenia uzależnień w Staszowie,
- Zakład Opieki Zdrowotnej w Staszowie,
- Młodzieżowe Centrum Kariery,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Staszowie,
- Świętokrzyskie Centrum Onkologii

SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM PROGRAMU PROFILAKTYKI 2016/2017

Termin realizacji	Plan działania	Osoby odpowiedzialne	Realizacja
Wrzesień 2016	Spotkanie zespołu ds. profilaktyki i zaplanowanie działań na bieżący rok szkolny.	- zespół ds. profilaktyki	
	Zaplanowanie działań Szkolnego Koła Wolontariuszy.	E. Krzystanek	
	Zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi na terenie szkoły (klasopracowni, sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki).	- wychowawcy - opiekunowie pracowni zawodowych	
	Zapobieganie zagrożeniom zdrowia i życia – wypadki, urazy. Przeprowadzanie zajęć z zakresu bhp i p.poż na przedmiotach zawodowych.	- nauczyciele przedmiotów zawodowych	
	Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej - ogniska integracyjne - godziny z wychowawcą - wycieczki	- pedagog szkolny - wychowawcy klas	
Październik 2016	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. „ <i>Radzenie sobie z negatywnymi emocjami i stresem</i> ”	- wychowawcy	
Październik - Listopad 2016	Warsztaty z doradztwa zawodowego w kl. IV pt. „ <i>Rozwijam skrzydła – podsumowanie wiedzy o sobie</i> ”	- doradca zawodowy - M. Olczak - K. Szewczyk - K. Anioł	
Listopad 2016	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. „ <i>Przyjmuje leki czy bierze? Leki bez recepty – do leczenia, nie do brania</i> ”	- wychowawcy	
	Zajęcia w ramach „ <i>Światowego Dnia Przedsiębiorczości</i> ”	- pracownik MCK - M.Olczak - K.Anioł	

Grudzień 2016	Mikołajki 2016/2017 - akcja charytatywna - szkolnych wolontariuszy we współpracy z Samorządem Uczniowskim	- K. Szewczyk - K. Anioł i inni n-le stażyści - Samorząd Uczniowski	
	Badanie predyspozycji zawodowych uczniów	- pracownik MCK - M.Olczak - K.Anoł	
Styczeń 2017	„Jaki jestem? Oto jest pytanie” warsztaty z autoprezentacji	- pracownik MCK i PPPP - M. Olczak - K. Szewczyk - K. Anioł	
	Spotkanie zespołu ds. profilaktyki w celu podsumowania pracy w I semestrze.	- zespół ds. profilaktyki	
Luty 2017	<p>„Tydzień Profilaktyki”:</p> <p>1 dzień - „Wiem co jem” - spotkania warsztatowe</p> <p>2 dzień – „Nieletni a prawo”- spotkania warsztatowe w tym sankcje prawne nieletniego za popełnione wykroczenia i czyny karalne</p> <p>3 dzień – „Jak się bawić by nie umrzeć”- spotkania warsztatowe nt. środków psychoaktywnych</p> <p>4 dzień – „Choroby cywilizacyjne”- spotkania warsztatowe</p> <p>5 dzień – Podsumowanie „Tygodnia Profilaktyki”</p>	<p>– M. Olczak – K. Szewczyk – K. Anioł – T. Brudek i inni n-le stażyści</p> <p>- pracownicy instytucji wspierających pracę szkoły</p>	
Marzec 2017	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. „Konsekwencje naszych zachowań”	- wychowawcy klas maturalnych - pedagog	
	Spotkania z policjantem „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”	- pracownik KPP	

Kwiecień 2017	Warsztaty „Cyberprzemoc”	- pracownik MCK - M. Olczak - K. Szewczyk - K. Anioł	
	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. „Stres – wróg czy przyjaciel?”	- wychowawcy	
Maj 2017	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. „Czy współpraca się opłaca?”.	-wychowawcy	
Czerwiec 2017	Badanie ewaluacyjne. Przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej działań profilaktycznych realizowanych w bieżącym roku szkolnym.	- zespół ds. profilaktyki	
	Podsumowanie realizacji programu, wyciągnięcie wniosków, zaplanowanie działań i przedsięwzięć na przyszły rok szkolny. Przygotowanie sprawozdania.	- zespół ds. profilaktyki	
Cały rok	<p>Cykl gazetek tematycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wrzesień - klasa IIIb „Cukrzyca - kontroluj jedzenie” • październik - klasa IIc „Alkohol droga donikąd”. • listopad - klasa Ie „Dieta mózgu, czyli myślisz tym co zjadłeś” • grudzień - klasa Id „Depresja - fakty i mity” • styczeń - klasa Ib „HCV- wirusowe zapalenie wątroby” • luty - klasa Ic „Stres - jak sobie z nim radzić” • marzec - klasa IIb „Zapoznanie z technikami uczenia się” • kwiecień - klasa Iie „Ruch to zdrowie” • maj – klasa IId „Dobre rady na wakacje” 	- wychowawcy poszczególnych klas	

Udział w realizacji programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” Projekt w Ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z Nowymi Krajami Członkowskimi UE	- E. Juda - I. Burzyńska - A. Pargieła	
Zajęcia dotyczące przygotowania do świadomego macierzyństwa i rodzicielstwa.	- nauczyciel WDŻ - pielęgniarka szkolna - pracownicy służby zdrowia	
Realizacja programu „Podstępne WZW” dotyczącego profilaktyki WZW B i WZW C.	- A. Pargieła - M. Opala - M. Jońca	
Realizacja programu pt. „Znamię! Znam je?” – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku.	- M. Franus - W. Misiak	
Cykl wykładów dla dorosłej młodzieży z zakresu <i>Profilaktyki Chorób Narządu Rodnego i Sutka</i>	- pracownik Przychodni Rodzinnej w Staszowie	
Badania przesiewowe uczniów	- szkolna pielęgniarka	
Udział w program „Szkoła Promująca Zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem” Świętokrzyskiego Centrum Onkologii	- pracownicy Świętokrzyskiego Centrum Onkologii -K. Szewczyk -M. Olczak	
Pobudzanie do działań prospołecznych – Wolontariat, Honorowi Dawcy Krwi	- wychowawcy - opiekun wolontariuszy	
Prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami, którzy mają problemy	- E. Krzystanek	
Zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach szczególnie zagrożonych (w szkole) - dyżury nauczycieli.	- nauczyciele - pracownicy obsługi	
„Na sportowo jest zdrowo” - propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu:	- nauczyciele w-f - wychowawcy	

	- zorganizowanie rajdu rowerowego, - organizacja zawodów sportowych		
	Systematyczny monitoring absencji na zajęciach szkolnych - sprawdzanie obecności uczniów na każdej jednostce lekcyjnej - odnotowywanie spóźnień - ustalenie powodów absencji - informowanie pedagoga o licznych absencjach - informowanie rodziców o frekwencji uczniów (rozmowy, spotkania, kierowanie pism).	- wychowawcy - nauczyciele - pedagog	

Realizacja programu po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną spoczywa **na wszystkich nauczycielach** i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny wraz z ekspertami wśród rodziców.

Zespół ds. profilaktyki zakłada możliwość modyfikacji zadań zaplanowany do realizacji w roku 2016/2017 zgodnie z pojawiającymi się w szkole potrzebami.

LITERATURA

1. Wnioski z ankiety ewaluacyjnej Programu Profilaktycznego 2015/2016 przeprowadzonej przez zespół ds. profilaktyki w ZSE w Staszowie.
2. K.Druczak, M.Mańturz, M.Mrozek „Rozwijam skrzydła”. *Poradnik metodyczny dla wychowawców gimnazjum w zakresie doradztwa zawodowego*”, KOWEziU, Warszawa 2013.
3. Europejski Kodeks Walki z Rakiem
4. I.Tabak „Scenariusze dla nauczycieli do pracy z rodzicami w zakresie profilaktyki palenia tytoniu i używania innych środków psychoaktywnych”, Warszawa, ORE 2012
5. <http://www.narkomania.org.pl/>
6. A. Kowalewska, I. Tabak „Pakiet edukacyjny dla nauczycieli z zakresu profilaktyki palenia tytoniu”, Warszawa, ORE 2011
7. Z. Gaś „Profilaktyka w szkole”, Warszawa, WSiP 2006
8. B. Woynarowska „Scenariusze zajęć z zakresu kształtowania umiejętności psychospołecznych uczniów w praktyce szkolnej”, Warszawa, ORE 2012

9. D. Macander „*Profilaktyki uzależnień w szkole — e-poradnik*”, Warszawa, ORE 2012
10. T. Opolska „*Szkoła wobec fascynacji i zagrożeń sektami*”, Warszawa, ORE 2012
11. B. Woynarowska „*Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole ponadgimnazjalnej*”, Warszawa, ORE 2012
12. M. Baryła-Matejczuk „*Konstruowanie szkolnego programu profilaktyki aktualnym zadaniem szkoły*”, Warszawa, ORE 2012
13. A. Karasowska „*Jak budować porozumienie i współpracę w szkole?: profilaktyka na co dzień*”, Warszawa, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2009
14. M. Wieczorek-Stachowicz „*Profilaktyka w szkole: poradnik dla nauczyciela*”, Warszawa, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2007

Z powyższym programem zapoznano członków Rady Pedagogicznej ZSE w Staszowie w trakcie posiedzenia w dniu **29.08.2016 roku.**

Program został uzgodniony i przeznaczony do realizacji.

RADA PEDAGOGICZNA:

Zatwierdził: